

**JASKONIŲ IR NAUJASODĖS
KAIMŲ BENDRUOMENĖS
VEIKLOS STRATEGIJA**

2022-2027

APIE JASKONIŲ IR NAUJASODĖS KAIMUS

Jaskonys – senesnis ir didesnis, o Naujasodė yra naujas kaimas, kuris atitinka pavadinimą – Naujasodė. Jaskonių kaimas pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose paminėtas 1784 m., o Naujasodės kaimas 1854 m. Šie du kaimai yra įsikūrę vienas šalia kito. Juos skiria Ratnyčėlės upelis. Aplink kaimus driekiasi miškai, o netoliese kaimų, maždaug 4-5 kilometrų atstumu, yra Lietuvos –Baltarusijos valstybių siena.

Jaskonių kaime, esančiame maždaug už 5 kilometrų nuo Druskininkų, yra įsikūręs Šakočių muziejus. Pasak muziejaus gidų, muziejui pradžių davė Gineso rekordininkas šakotis, iškeptas 2015 metais. Jo aukštis siekė 3 metrus 72 centimetrus, o svoris – beveik 86 kilogramus. Gineso rekordui užfiksuoti buvo iškepti du tokie šakočiai. Vienas eksponuojamas iki šiol, o kitas buvo greitai ir su pasimėgavimu suvalgytas kaimo bendruomenės narių ir svečių. Neilgai trukus milžinui šakočiui buvo suremtas namas, o viduje netruko įsikurti ir muziejus, kuriame eksponuojami šakočiams kepti reikalingi įrankiai ir krosnys, taip pat grietinės ir sviesto gaminimo prietaisai, girtos, sausainių kepimo įrankiai ir kita. Kai kuriems eksponatams daugiau kaip 100 metų. Muziejuje galima išvysti ir šakočio analogų, kepamų kitose šalyse: Vengrijoje, Švedijoje, Japonijoje, Lenkijoje, Vokietijoje.

Gretimame Naujasodės kaime randasi Antano Česnullo skulptūrų ir poilsio parkas. Skulptoriaus išmonė, kruopštumas ir darbštumas apžavi kiekvieną svečią. Prie įėjimo stovi medinės kaimo muzikantų skulptūros, o vos priartėjus užgroja linksma liaudiška muzika. Kelionė po parką prasideda nuo kieme stovinčio paties šeimininko pastatyto vėjo malūno, kuriame eksponuojami drožėjo darbai. Netoli malūno – rūpintojėlių siena, kurioje ne tik šeimininko, bet ir kitų liaudies meistrų drožti rūpintojėliai. Šventieji, pasakų herojai, žymūs Lietuvos žmonės, lietuviškų spektaklių scenos – visko ir neišvardinsi. Kai kurios skulptūros priartėjus atgyja: pradeda šokti, groti, šviesti, o Šv. Jurgio galabijamas slibinas ima leisti keistus garsus.

APIE JASKONIŲ IR NAUJASODĖS KAIMŲ BENDRUOMENĘ

Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenė įkurta 2006 m. birželio 7 dieną su tikslu sutelkti gyventojus, spręsti socialines, ekonomines, kultūrinės problemas, išsaugoti istorinį paveldą bei skatinti bendruomenės narių pilietinę iniciatyvą.

Šiuo metu bendruomenė vykdo įvairias veiklas:

- Jau virš 30 metų organizuojama, tradicija tapusi, kaimų šventė „Susitiksime prie Joninių laužo“. Šventės metu prisimenamos senos tradicijos bei papročiai: uždegamas laužas, ieškoma paparčio žiedo, ažuolo vainikais pagerbiami Jonai, plukdomi rūtų vainikėliai. Šventės metu kaimo kapela groja ir dainuoja senoviškas dainas.
- Kita bendruomenės rudenį organizuojama tradicinė šventė - „Jaskonių bandos“. Šventės metu kepamos dzūkiškos bandos, dalijamasi bandų gaminimo receptais. Prisimenami senieji amatai bei verslai.
- Bendruomenės namuose jau septinti metai vyksta užsakomoji programa „Kaip dzūkas žmonos ieškojo“. Programoje dalyvaujanti grupė supažindinama su dzūkiška kalba, tradicijomis, šokiais bei kulinarinio paveldo virtuve.

Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenė buvo apdovanota Druskininkų savivaldybės Mineralinio vandens lašo skulptūrele „Už iniciatyvas, skatinančias verslumą“ . Skulptūrėlė buvo įteikta 2017 m. Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenei . 2018 m. Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenei LR Žemės ūkio ministerijos organizuotame nominacijų „Tautos šimtmečio ažuolai“ konkurse apdovanojimas įteiktas už bendruomenės verslumą nominacijoje „Versliausios Lietuvos šimtmečio bendruomenės“.

Bendruomenė įgyvendina įvairius projektus, kuriems skiriamas finansavimas iš Druskininkų savivaldybės kaimo bendruomenių rėmimo programos, Nacionalinės ŽŪM paramos, SADM VBT parama, finansuojami projektai Druskininkų VVG strategijos lėšomis. 2020 m. Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenė baigė įgyvendinti projektą „Jaskonių bandos“ (Nr. DRUS-LEADER-6B-K-1-4-2017), kuriuo įsigijo visą reikiamą įrangą, indus bandų kepimo edukacinėms programoms organizuoti. Kiti bendruomenės įgyvendinti projektai:

- 2016 m. „Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenės namų pritaikymas – visiems kaimo žmonių poreikiams“;
- 2017 m. „Rudenėlio šventė“;
- 2017 m. „Dėl nevyriausybinų organizacijų bendruomeninės veiklos stiprinimo 2017-2019 m.“;
- 2018 m. „Šiek tiek apie mus“.

Taip pat bendruomenė aktyviai dalyvauja projektuose partnerio teisėmis.

Vietovės ir bendruomenės SSGG analizė

STIPRYBĖS	SILPNYBĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Stiprus bendruomenės branduolys, kurį sudaro aktyvūs bendruomenės nariai; • Bendruomenėje tarp bendruomenės narių yra užsimezgęs glaudus ryšys. Ko pasėkoje, išryškėja bendruomenės narių vieningumas, atsakingumas ir tolerancija; • Bendruomenė turi patalpas, kuriose gali vykdyti bendruomenines veiklas ir vystyti bendruomeninį verslą; • Organizuojamos tradicijomis tapusios šventės bei daugybė kitų įvairaus pobūdžio renginių; • Bendruomenėje yra įsikūrusi kaimo kapela „Malūnėlis“ ir gyvena renginių vedėjas, kurie gali prisidėti prie įvairių renginių organizavimo; • Finansinis bendruomenės stabilumas, kuris pasiektas bendruomeninio verslo dėka; • Nuolat įgyvendinami bendruomenės poreikius atitinkantys projektai (pvz., „Jaskonių bandos“); • Plėtojama turizmui tinkama infrastruktūra: paplūdimys, poilsio aikštelė, pavėsinė • Yra architektūros, kultūros paveldo ir lankytinų objektų: šakočių muziejus, Antano Česnulio skulptūrų ir poilsio parkas ir kt.; • Gyvenvietėje gerai sutvarkyta kelių infrastruktūra ir gyvenvietės neaplenkia viešasis transportas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Žemas jaunimo įsitraukimas į bendruomenės veiklas bei trūksta jaunimui skirtų veiklų. Nėra jaunimui tinkamų susibūrimo vietovių/infrastruktūros; • Dalis bendruomenės narių yra gan pasyvūs ir neįsitraukia į bendruomeninių iniciatyvų įgyvendinimą; • Bendruomeninio verslo generuojamų pajamų nepakanka visiems bendruomenės poreikiams ir galimybėms įgyvendinti; • Neaiškūs gyventojų poreikiai ir lūkesčiai; • Gyvenvietėje įdiegtos komunikacijos nėra pakankamai aprėpiančios, kad pasiektų visus vietinius gyventojus.
GALIMYBĖS	GRĖSMĖS
<ul style="list-style-type: none"> • Tikslingai įgyvendinant bendruomenines veiklas, pritraukti daugiau aktyvių, iniciatyvių narių; • Išnaudojant istorinį paveldą ir gamtinį potencialą, vystyti turizmo veikloms reikalingą infrastruktūrą (pvz., dviračių ir pėsčiųjų takai, maršrutai, šaligatviai ir apšvietimas); • Atliepiant jaunimo užimtumo poreikį ir skatinant gyventojus gyventi sveikiau, įrengti fizinio aktyvumo veikloms reikiamą infrastruktūrą bei jaunimo fizinio aktyvumo veikloms pritaikytas erdves (vaikų žaidimo aikštelės ir kt.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Arti esanti valstybinė siena kelia papildomas su kitomis valstybėmis susijusias rizikas (pvz., pabėgėliai, kaimyninių šalių agresija ir pan.); • Nepastovus elektros energijos tiekimas neigiamai įtakoja organizuojamų renginių ir veiklų kokybę; • Gyvenvietėje didėja transporto srautai ir neužtikrinamas eismo dalyvių saugumas dėl neįrengtų šaligatvių; • Bendruomenei neatliepiant narių ir gyventojų poreikių, gali mažėti suinteresuotumas dalyvauti bendruomenės veikloje.

Pažanga Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenėje

Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenė pažangą supranta kaip nuolat vykstantį procesą, kurio metu bendruomenės nariai įsitraukia į aktyvų iššūkių ir problemų sprendimą, galimybių išnaudojimą, kuriant geresnes gyvenimo sąlygas visoms Jaskonių ir Naujasodės kaimų suinteresuotoms šalims. Taip pat Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenės pažanga yra neatsiejama nuo gyvenvietės gyventojų sveikatos ir aplinkos tvarumo puoselėjimo.

Misija, vizija ir vertybės

Misija. Vykdyti visapusišką Jaskonių ir Naujasodės kaimo plėtrą, skatinant savanorišką gyventojų, ypač jaunimo, įsitraukimą per nuolatinę komunikaciją su jais.

Vizija.

Jaskonys ir Naujasodė – Nuolat auganti ir tobulėjanti vietovė, pasižyminti savotiškumu, patriotiškumu ir aktyvumu, į kurią visada smagu sugrįžti.

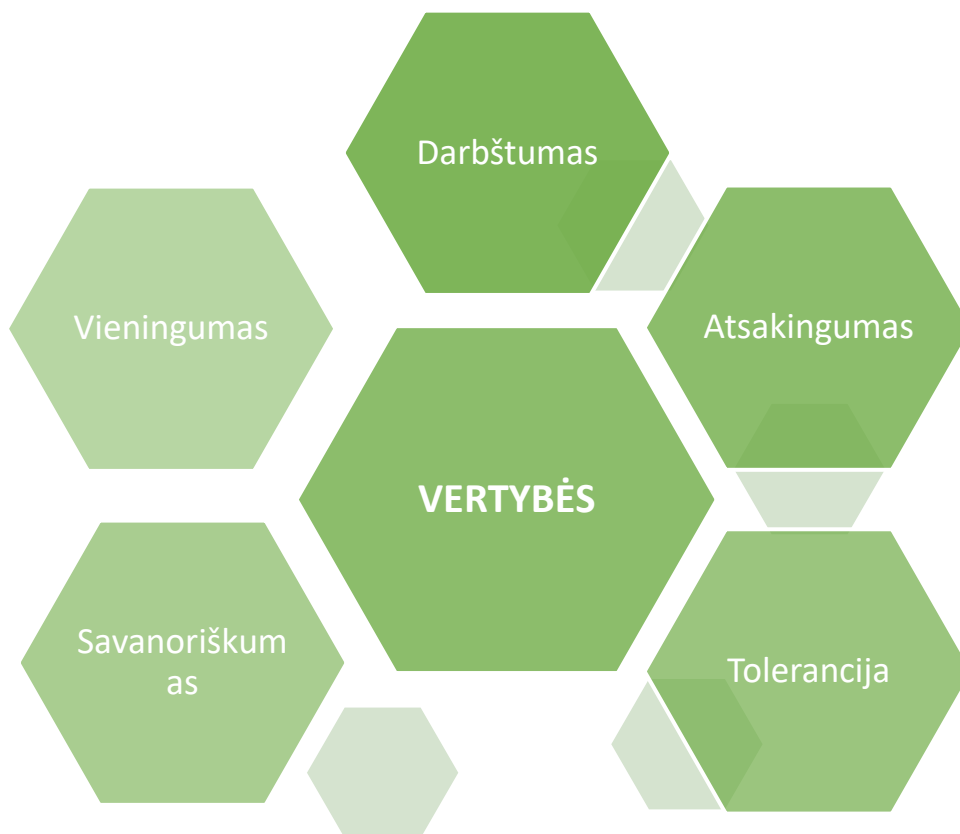
Vertybės:

Darbštumas ir atsakingumas. Bendruomeninėje veikloje bendruomenės nariai yra aktyvūs ir darbštūs, kaip bitės. Kiekvienas bendruomenės narys savo darbai prisideda prie bendruomenės avilio gerbūvio. Į priimtą atsakomybę žiūrima labai atsakingai – pradėti darbai visada užbaigiami ir nepamirštama orientacija į aukštą darbo rezultato kokybę.

Vieningumas. Bendruomenės narius vienija stiprus bendruomeniškas ryšys. Bendruomenė veikia vieningai ir kiekvienas bendruomenės narys yra atsakingas už kitų bendruomenės narių gerovę („vienas už visus, visi už vieną“).

Savanoriškumas. Laisva valia ir iniciatyviai įsitraukiama į bendruomenės veiklas. Be atskiro paraginimo sprendžiamos problemos ir iškili iššūkių.

Tolerancija. Nepriklausomai nuo to kokio amžiaus asmuo ar kokios pozicijos nuomonė išreiškiama, visada įsiklausoma ir ieškoma visai bendruomenei labiausiai priimtino kompromiso.

Prioritetai, tikslai ir priemonės

Prioritetas nr. 1 – Smulkiojo verslo skatinimas. Bendruomenėje yra stipriai išreikštas verslumo aspektas. Įkurtas bendruomeninis verslas ženkliai prisideda prie bendruomenės finansinio stabilumo. Tačiau, siekiant vykdyti didesnės apimties ir įvairesnes veiklas, būtina ir toliau skatinti verslumą bendruomenėje bei pritraukti daugiau potencialių klientų, svečių;

Prioritetas nr. 2 – Gyventojų įtraukimas. Galima pasidžiaugti, kad bendruomenė yra vieninga ir turi itin aktyvų branduolį. Tačiau, dalis bendruomenės narių yra gan pasyvūs ir neįsitraukia į bendruomeninių iniciatyvų įgyvendinimą. Taip pat bendruomenėje išreikštas didelis noras į bendruomenės veiklas įtraukti jaunimą. Atitinkamai, bendruomenė priėmė sprendimą dėti pastangas į aktyvių bendruomenės narių, ypač jaunimo, pritraukimą.

Prioritetas nr. 3 – Gyventojų poreikius atitinkančios aplinkos formavimas. Bendruomenė nuolat komunikuoja ir reiškia susirūpinimą apie didėjančius transporto srautus bei nutiestas komunikacijas (vandentiekio ir nuotekų trasos), kurios neaprepia visų gyventojų. Tam tikrose gatvių atkarpose trūksta šaligatvių ir nėra užtikrinamas pėsčiųjų bei dviratininkų saugumas. O gyventojai, kurių nepasiekia nutiestos komunikacijos, jaučiasi diskriminuojami. Atsižvelgiant į šias pagrindines ir kitas susijusias problemas, nuspręsta išskirti šį prioritetą.

Eil. Nr.	PRIORITETAI	TIKSLAI	PRIEMONĖS
1.	Smulkiojo verslo skatinimas	1.1. Bendruomeninio verslo vystymas	1.1.1. „Jaskonių bandos“ programos vystymas 1.1.2. Bendro Jaskonių ir Naujasodės paslaugų paketo sukūrimas
		1.2. Traukos objektų vystymas	1.2.1. Jaskonių ir Naujasodės pozicionavimo įgyvendinimas 1.2.2. Partizaninių dainų festivalio organizavimas 1.2.3. Pažintinio maršruto „Partizanų keliais“ sukūrimas
2.	Gyventojų įtraukimas	2.1. Gyventojų, ypač jaunimo, įtraukimas į bendruomenines veiklas	2.1.1. Virtualios realybės akinių įsigijimas 2.1.2. Gyventojų, ypač jaunimo, telkimo renginių organizavimas
3.	Gyventojų poreikius atitinkančios aplinkos formavimas	3.1. Saugios, interaktyvios ir kokybiškos aplinkos suformavimas	3.1.1. Centralizuoto vandens tiekimo ir vandens nuotekų trasų įvedimas 3.1.2. Dviračių tako arba šaligatvio nuo Ratnyčios iki Jaskonių įrengimas 3.1.3. Laisvalaikio, poilsio zonos įrengimas 3.1.4. Lauko treniruoklių aikštelės įrengimas

Priemonių planas

Eil. Nr.	Pavadinimas	Aprašymas, rezultatas/rodiklis	Siektina reikšmė	Terminas	Finansavimo šaltinis
1.	Smulkią verslo skatinimas				
1.1.	Bendruomeninio verslo vystymas				
1.1.1.	„Jaskonių bandos“ programos vystymas	Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenėje yra sukurta ir vykdoma bandų pristatymo edukacinė programa „Jaskonių bandos“. Renginio metu dalinamasi bandų gaminimo patirtimi, ragaujama įvairių receptūrų bandų. Planuojama ir toliau vystyti šią edukacinę programą per: -papildomą tikslinę komunikaciją ir informacijos viešinimą.	Pravestų edukacinių programų kiekis per metus –1 vnt. Viešai paskelbtų pranešimų ir straipsnių skaičius – 3 vnt.	2022-2027	Bendruomenės, NVO fondo lėšos
1.1.2.	Bendro Jaskonių ir Naujasodės paslaugų paketo sukūrimas	Jaskonių ir Naujasodės kaimų bendruomenėje yra nemažai lankytinų objektų, teikiamos edukacinės paslaugos ir įsikūrusios net kelios viešojo maitinimo įstaigos. Planuojama sukurti bendrą, bendruomenės svečiams skirtą, iš įvairių paslaugų ir pramogų apjungtą paslaugų paketą, kuris skatintų vietinės produkcijos ir teikiamų paslaugų vartojimą.	Sukurtų bendrų paslaugų paketų skaičius – 5 vnt.	2022-2027	Bendruomenės, Nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai ir kt. projektinės lėšos

1.2.	Traukos objektų vystymas				
1.2.1.	Jaskonių ir Naujasodės pozicionavimo įgyvendinimas	Jaskonių ir Naujasodės kaimų istorija stipriai siejasi su partizanų veikla. Partizanai turėjo savo tradicijas, kurios bendruomenei yra puikiai žinomos. Todėl, planuojama Jaskonių ir Naujasodės kaimus pozicionuoti kaip stiprias partizanines ištakas turinčią gyvenvietę ir taip pritraukti daugiau svečių. Numatomos veiklos: -reklaminio pristatomojo filmuko apie partizanus sukūrimas ir viešinimas; -tikslinė komunikacija ir informacijos viešinimas.	Viešai paskelbtų pranešimų ir straipsnių skaičius – 3 vnt. Sukurtų reklaminių pristatomųjų filmukų skaičius – 1 vnt.	2022-2027	Bendruomenės, Savivaldybės lėšos
1.2.2.	Partizaninių dainų festivalio organizavimas	Jaskonių ir Naujasodės kaimų istorija stipriai siejasi su partizanų veikla. Partizanai turėjo savo tradicijas (pvz., dainuodavo dainas), kurios bendruomenei yra puikiai žinomos. Atitinkamai, planuojama pradėti reguliariai, kiekvienais metais, organizuoti partizaninių dainų festivalį.	Suorganizuotų renginių skaičius – 3 vnt.	2023-2027	Bendruomenės, Savivaldybės, Vietos plėtros strategijos lėšos
1.2.3.	Pažintinio maršruto „Partizanų keliais“ sukūrimas	Jaskonių ir Naujasodės kaimų istorija stipriai siejasi su partizanų veikla. Partizanai turėjo savus judėjimo maršrutus. Bendruomenė yra įsitikinusi, kad šie maršrutai būtų įdomūs svečiams ir planuoja -atkurti partizaninį maršrutą „Partizanų keliais“; -parengti naujas partizanines edukacijas ir pradėti jas vykdyti.	Atkurtas partizaninis maršrutas – 1 vnt. Parengtų naujų partizaninių edukacijų skaičius – 1 vnt. Pravestų edukacinių programų kiekis per metus – 6 vnt.	2023-2027	Bendruomenės, savivaldybės lėšos, Vietos plėtros strategijos lėšos

2.	Gyventojų įtraukimas				
2.1.	Gyventojų, ypač jaunimo, įtraukimas į bendruomenines veiklas				
2.1.1.	Virtualios realybės akinių įsigijimas	Bendruomenė yra pasiruošusi ieškoti inovatyvių ir efektyvių jaunimo pritraukimo sprendimų. Tikimasi, kad įsigijus virtualios realybės akinius, jaunimas ne tik susidomės šiomis technologijomis, bet ir įsitrauks į bendruomenės veiklas, jų organizavimą ir dalyvavimą.	Įsigytos įrangos komplektas – 1 vnt.	2024-2027	Projektinės lėšos
2.1.2.	Gyventojų, ypač jaunimo, telkimo renginių organizavimas	Siekiant paskatinti gyventojų, ypač jaunimo, įsitraukimą į bendruomenės veiklas planuojama organizuoti įvairaus tipo telkiančius renginius bei paskatinti jaunimą prisidėti prie šių renginių organizavimo. Pavyzdžiui: -filmų vakarai; -protmūšiai; -karaokės vakarai; -šventės; -ir kt.	Suorganizuotų renginių skaičius – 5 vnt. Jaunimo suorganizuotų renginių skaičius – 4 vnt.	2022-2027	Projektinės lėšos, Sporto rėmimo fondas, Erasmus plus, Šiaurės ministrų tarybos ir kitos projektinės lėšos
3.	Gyventojų poreikius atitinkančios aplinkos formavimas				
3.1.	Saugios, interaktyvios ir kokybiškos aplinkos suformavimas				
3.1.1.	Centralizuoto vandens tiekimo ir vandens nuotekų trasų įvedimas	Jaskonių ir Naujasodės kaimuose esanti komunikacijų infrastruktūra neapima visų gyventojų. Bendruomenė aktyviai atstovaus šių gyventojų interesus prieš vietinės valdžios atstovus, kad visi gyventojai turėtų vienodas sąlygas prisijungti prie esamos komunikacijų infrastruktūros	Gyventojų prisijungusių prie vietinių komunikacijų skaičius – 500 vnt.	2022-2027	Savivaldybės, privačios lėšos

3.1.2.	Dviračių tako nuo Ratnyčios iki Jaskonių įrengimas	Siekiant užtikrinti pėsčiųjų ir dviratininkų saugumą, bendruomenė aktyviai komunikuos su vietos valdžia, kad būtų atsižvelgta į vis prastėjančią saugumo situaciją.	Įrengtų šaligatvių ar dviračių takų ilgis – 4 km.	2022-2027	Savivaldybės, Interreg Lietuva-Lenkija 2021-2027 m. programos lėšos
3.1.3.	Laisvalaikio, poilsio zonos įrengimas	Siekiant sudaryti kokybiškesnes sąlygas lėtojo laisvalaikio praleidimui bei poilsiui, planuojama įrengti tam skirtas specialias zonas.	Įrengtų laisvalaikio, poilsio zonų skaičius – 1 vnt.	2022-2027	Savivaldybės lėšos, Projektinės lėšos - „Mėsbendruomenė“, nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai skiriamos lėšos
3.1.4.	Lauko treniruoklių aikštelės įrengimas	Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas vietos bendruomenės fizinio aktyvumo veiklų propagavimui, planuojama įrengti lauko treniruoklius, suoliukus, sūpynes ir čiuožykla vaikams.	Įrengtų lauko treniruoklių zonų skaičius – 1 vnt.	2022-2027	Savivaldybės lėšos, Sporto rėmimo fondas, NMA nacionalinės paramos kaimo bendruomenių veiklai skiriamos lėšos